

Zagreb, 13. rujna 2013.

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
HR-10110 ZAGREB

PREDMET: Javna rasprava – Prijedlog cijene usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na temelju bakrene parice (LLU)

Poštovani,

VIPnet d.o.o. (dalje u tekstu: Vipnet) kao operator javnih komunikacijskih usluga dostavlja svoj komentar i očitovanje na javnu raspravu o prijedlogu prijedlog cijene usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na temelju bakrene parice (LLU).

Radi preglednosti i naglaska potrebe dodatne razrade predloženih izmjena regulacije, ovdje dajemo bitno skraćeni pregled ključnih primjedbi i komentara:

1. Uvođenje novog principa u formiranje cijena bi trebalo detaljnije pojasniti s obzirom na obveze troškovne usmjerenosti cijena pristupa te s obzirom na mogućnost slobodnog formiranja cijena od strane reguliranog operatora;
2. Potrebno je pojasniti kakav bi bio utjecaj predloženog novog modela formiranja cijena na postojeću veleprodajnu cijenu usluge izdvojene lokalne petlje (i najma korisničke linije), s danom stupanja na snagu nove odluke;
3. Potrebno je pojasniti kakav utjecaj bi promjena veleprodajne i maloprodajne cijene imala na ugovorne odnose s krajnjim korisnicima i operatorima korisnicima radi zakonske odredbe o mogućnosti raskida ugovora uslijed promjene ugovorenih odredbi na štetu korisnika;
4. Potrebno je proširiti prijedlog Odluke s obzirom na utjecaj na tržišnu utakmicu.

U nastavku dajemo detaljniji pregled i komentare

1. Novi princip formiranja cijena

U prvom redu željeli bismo prokomentirati nejasnu poveznicu kod promjena cijena, u smislu da li promjena veleprodajne cijene povlači za sobom promjenu maloprodajne cijene ili obrnuto.

S obzirom na to da se na HT višestruko primjenjuje regulatorna obveza troškovne usmjerenosti cijena, i na maloprodajnim tržištima te na veleprodajnom tržištu, smatramo potrebnim objasniti u kojim slučajevima bi moglo doći do izmjene bilo veleprodajne bilo maloprodajne cijene.

Ako su cijene već određene s obzirom na troškove, a trebale bi biti, onda do provođenja sljedeće analize mjerodavnog tržišta ne bi trebalo doći do promjena cijena. Posebice je nejasno što formulacija koja se nalazi u prijedlogu odluke upućuje da bi HT bio ovlašten mijenjati mjesečnu naknadu za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na temelju bakrene parice, što smatramo nedopustivim.

U pogledu maloprodajne usluge pristupa, cijena za istu je također određena i predmet je nadzora HAKOM-a, tako da svojevoljna promjena od strane reguliranog operatora ne bi smjela biti dopuštena.

Stoga pozivamo HAKOM da detaljnije obrazloži i preciznije definira okolnosti kada bi moglo doći do promjene bilo koje cijene, veleprodajne ili maloprodajne, da li je isto predmet odobrenja HAKOM-a, kako bi se provodio postupak te koji su mogući utjecaji na održivost ravnopravne tržišne utakmice.

2. Utjecaj novog modela na postojeću cijenu

S obzirom na postojeću cijenu mjesečne naknade za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na temelju bakrene parice 43,61 kn i postojeću naknadu za pristup javnoj komunikacijskoj mreži HT-a za privatne korisnike u iznosu od 60 kn, te na novi predloženi model koji definira da bi veleprodajna cijena trebala biti najviše 70% maloprodajne naknade, neophodno je u prvom koraku razjasniti da li bi stupanjem na snagu ovakve odluke postojeća veleprodajna cijena mjesečne naknade za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na temelju bakrene parice ostala na istoj razini ili bi trenutkom stupanja odluke na snagu iznosila najviše 42 kn.

Budući je povezano s tematikom, usput upućujemo na nelogičnost maloprodajnog cjenika HT-a u kojem je određena naknada za maloprodajni paket Halo pristup u iznosu 60 kn, dok u istom cjeniku ujedno postoje drugi paketi sa istovjetnom naknadom od 60 kn (Super 60) sa uključenim dodatnim pogodnostima i minutama, te dozvoljenim uključanjem dodatnih opcija, povoljnijim cijenama poziva prema pokretnim mrežama.

S obzirom na obvezu da HT u svojoj maloprodajnoj ponudi mora omogućiti i privatnim korisnicima korištenje samostalne usluge pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji po naknadi koja se odnosi isključivo na uslugu pristupa i ne uključuje dodatne usluge, zaključujemo da je maloprodajnim cjenikom cilj regulatorne obveze zaobiđen, jer je bilo očekivano da cijena pristupa (tj. iznos mjesečne naknade bez ikakvih dodatnih pogodnosti odnosno uključenih minuta razgovora za krajnje korisnike) bude određena na razini ispod 60 kn s obzirom na postojeće pakete s uključenim pogodnostima. Iz prethodno navedenih činjenica, razvidno je da je stvarna cijena pristupa u mreži HT-a u stvarnosti niža od 60 kn, što otvara i dodatna pitanja u vezi iznosa mjesečne naknade za uslugu najma korisničke linije (WLR), odnosno, potrebe smanjenja WLR naknada.

Kako vidimo određivanje cijene pristupa sada je dovedeno u izravnu vezu s cijenom naknade za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, i moguće ovakva korelacija dovodi do neopravdano visoke cijene mjesečne naknade za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na temelju bakrene parice, što može imati bitan utjecaj na tržišni položaj Operatora korisnika usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji i na ravnopravnu tržišnu utakmicu.

3. Pravo korisnika na raskid ugovora

U slučaju promjene maloprodajnih cijena usluge pristupa od strane HT-a, odnosno njenog povećanja, postavlja se pitanje kako bi promjena cijene utjecala na postojeće maloprodajne cijene u paketima usluga HT-a jer je očito da se u svim paketima određeni dio mjesečne naknade odnosi na cijenu za uslugu pristupa.

Za očekivati je da bi HT trebao povisiti cijene mjesečnih naknada SVIH tarifa, paketa ili opcija koje u sebi sadrže komponentu pristupa mreži što bi dovelo do:

- a. povećanja veleprodajne cijene za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, i
- b. do promjena cjenika maloprodajnih usluga a koje bi bile na štetu krajnjih korisnika.

Radi regulatorne predvidljivosti smatramo da bi bilo potrebno u prijedlogu odluke obraditi i jasno dati smjernice da li bi se u tom slučaju primjenjivale odredbe o mogućnosti raskida ugovora bez plaćanja naknada, koje su propisane člankom 42.a stavak 10. Zakona o elektroničkim komunikacijama.

Također, u sklopu odluke potrebno je dati i jasne smjernice Operatorima korisnicima usluga izdvojenog pristupa lokalnoj petlji da uslijed dizanja veleprodajnih naknada od strane HT-a mogu prilagoditi vlastite maloprodajne cijene, odnosno, mjesečne naknade, bez primjene prava krajnjih korisnika na raskid ugovora bez plaćanja naknada, također sukladno članku 42.a stavak 10. Zakona o elektroničkim komunikacijama.

4. Utjecaj na tržišnu utakmicu

Otvara se i pitanje osiguranja ravnopravne tržišne utakmice, posebice u slučaju da HT odluči podići maloprodajne cijene mjesečne naknade jedne ili samo nekih tarifa, **ali NE SVIH tarifa**, paketa ili opcija koje u sebi sadrže komponentu pristupa mreži.

Zadržavanjem niskih cijena mjesečnih naknada POJEDINIH tarifnih paketa HT-a, uz podizanje veleprodajne cijene za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, može dovesti do izrazitog negativnog učinka na tržišnu utakmicu, odnosno, dovođenja Operator korisnika u nepovoljan položaj na tržištu, i mogućeg istiskivanja preniskim cijenama.

Također, s obzirom da su, u smislu propisa iz područja zaštite tržišnog natjecanja, Hrvatski Telekom d.d. (HT) i Iskon Internet d.d. (Iskon) jedan poduzetnik, od iznimnog je značaja za ravnopravnu tržišnu utakmicu **osigurati putem proširenja teksta Odluke da i povezano društvo Iskon mora uskladiti, odnosno, podići svoje maloprodajne cijene mjesečnih naknada usluga,** kako bi se spriječilo možebitno istiskivanje preniskim cijenama od strane Iskona odnosno HT Grupe, te samim time nemjerljiva šteta tržišnoj utakmici.



S obzirom da ova tema ima izuzetno značajan utjecaj na poslovanje operatora i izravan utjecaj na tržišnu utakmicu, nadamo se da će HAKOM uvažiti naše komentare u interesu korisnika usluga i tržišta elektroničkih komunikacija u Republici Hrvatskoj.

Srdačan pozdrav,

VIPnet d.o.o.